

La Rectoria

Sant Martí de Centelles

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Sant Pere de Valldeneu
Emplaçament Seguint el GR-5, un cop passat l'Oller en direcció a l'església de Sant Pere de Valldeneu

Coordenades:

Latitud: 41.75261
Longitud: 2.24516
UTM Est (X): 437244
UTM Nord (Y): 4622585

Classificació

Número de fitxa 08224 - 19
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern
Segle XVI-XIX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: En runes.
Protecció Inexistent
Accés Restringit
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Bisbat de Vic. C/ plaça de la Catedral, 1. 08500 Vic.
Autoria de la fitxa Anna M. Gómez Bach
Data de registre de la fitxa: dv., 30/11/2001 - 01:00

Descripció

De planta rectangular i orientat sud-est a nord-oest, aquest mas conegut com la rectoria presentava una estructura organitzada en pis inferior, planta baixa i pis superior. Aquesta casa es troba situada en una petita pendent i la seva adaptació al terreny natural la va dotar d'una morfologia diferenciada d'on destaca la presència d'importants contraforts a la banda nord i oest i amb aterrossaments a la façana sud. L'edifici, parcialment en runes, es troba constituït per dos cossos constructius diferenciats.

L'ala nord oest es troba en runes, aquest espai es trobava organitzat en planta baixa i pis amb accés a ambdues bandes. La tècnica constructiva emprada té com a material bàsic la pedra de dimensions petites, treballada bastament i lligada amb argamassa. Les cantonades d'aquest espai es troben rematades per pedres ben escairades de procedència local i amb alguna pedra roja de Tagamanent. A través del negatiu del mur est es pot apreciar que aquest cos tenia una teulada coberta a doble vessant i el material principal el formava la teula aràbiga. Les obertures conservades les formen tres finestres quadrangulars i enguixades i una porta i un finestral a la façana sud rematades per llindes de pedra local ben treballada i amb llegenda inscrites. No es pot determinar el nombre de dependències en que s'organitzava aquest espai a causa del seu precari estat de conservació.

L'ala sud presenta una important reforma en època contemporània, el seu accés es realitzava per la façana sud-est i aquest cos es distribuïa en planta baixa i dos pisos. A baix s'hi trobaven les dependències per el bestiar (estables o annexes ramaders) i les estances als pisos superiors. En una reforma es va afegir una escala d'accés directe al primer pis i que actualment també es troba en runes. A la façana principal destaquen diverses obertures, dues de les quals amb una data inscrita.

Observacions:

Al costat s'aixeca una paret en volta que possiblement és on s'hauria ubicat, en un primer moment, una petita capella. Les funcions de rectoria d'aquest edifici es troben ben documentades entrada l'època moderna.

Història

Les dades històriques les aporta el propi aparell constructiu i les diferents dates que es troben gravades en diverses llindes de la casa. A la cara oest una gran llinda que conforma un finestral porta gravada la següent inscripció: 1720. PETRUS. P. CARNER. RECTOR. 1629. Datant segurament una reforma del segle XVIII. A la part més restaurada una de les finestres de la banda sud porta la data de 1720, mentre que al costat n'hi ha una altra llinda inscrita amb la següent inscripció: BERNAT MIQUEL. RECTOR. IHS. 1687. Aquestes dues llindes segurament foren reaprofitades, ja que les obres d'aquest cos són segurament del segle XIX. Aquesta antiga rectoria hauria tingut una capella, actualment encara es pot apreciar un tram de paret en forma de cúpula, tot i que més tard s'habilità una de les sales per a fer les celebracions religioses, documentades fins als anys 30 del segle XX. Es desconeix però a quin sant estava consagrada tot i que no seria estrany que el culte fos a Sant Julià, donada la proximitat amb l'indret popularment identificat com a Sant Julià del Congost. Aquesta hipòtesi però de moment no és contrastable. Una referència puntual a aquesta rectoria la trobem a inicis del segle XVIII quan Manuel de Senjust i de Pagès, bisbe de Vic, va visitar l'església parroquial d'Aiguafreda i les capelles del terme, manant arranjar Sant Martí del Congost i l'execució del testament de Bartomeu Vila, entre altres coses, i en dóna part a la casa de la rectoria de Sant Pere de Valldeu el 30 de novembre de 1710. La casa segurament es va desocupar durant la Guerra Civil o la post-guerra i actualment el seu estat de degradació és força important. Part de les destrosses han estat ocasionades per motoristes o excursionistes.

Bibliografia

MASNOU, Josep Maria. (1988). La parròquia d'Aiguafreda a través de les visites pastorals s. XVI-XIX. Temes Aiguafredencs IV. Ajuntament d'Aiguafreda.

PLADEVALL, Antoni. (1992). Orígens i formació del terme municipal de Sant Martí. Ajuntament de Sant Martí de Centelles.

SOLANS, Antoni. (1992). Notes i comentaris sobre Sant Martí de Centelles. Ajuntament de Sant Martí de Centelles.

